

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2012 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

	Мисия	3
1	Отчет на Изпълнителния директор	5
2	Финансов профил	7
3	Програма за подкрепа на неправителствените организации по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014	12
4	Програма „Европейски политики и гражданско участие“	13
5	Конкурс "Плурализъм срещу популизъм по време на криза", финансиран от Извънреден фонд при Институт Отворено общество	17
6	Програма „Изток-Изток“	17
7	Програма „Управление и публични политики“	20
8	Платформа за генериране на проекти - Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз	26
9	Извънреден фонд при Институт Отворено общество	28
10	Правна програма	28
11	Програма “Обществен дебат”	31
12	Програма „РОМА“	32
13	Програма “Ромско здравеопазване”	36
14	Програма “Ромски стипендии за здравеопазване”	37
15	Стажанти по проект “Мост към бизнеса”	38
16	Мрежови програми	38
17	Звено за подготовка на проекти	39

МИСИЯ

Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България

-

Да подкрепя демократизацията на обществения живот

-

Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи

-

Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор

-

Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България

Основател

Джордж Сорос

Настоятелство

Нели Огнянова - Председател

Георги Господинов

Иван Бедров

Лъчезар Богданов

Милена Стефанова

Нери Терзиева

Пепка Бояджиева

Изпълнителен Директор

Георги Стойчев

Финансов Директор

Велико Шербанов

Програмен мениджър на Програма за подкрепа на НПО

Елица Маркова

Програмни директори

Ася Кавръкова

Боян Захариев

Валентина Казанска

Иванка Иванова

Мария Методиева

Марин Лесенски

Старши икономист

Георги Ангелов

Звено за социологически анализи

Алексей Пампоров - Социолог

Звено за подготовка на проекти

Елица Маркова

Теодора Иванова

1. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

Развитието и дейността на Институт „Отворено общество“ - София през 2012 година беше повлияно от две събития: 1) подписването на ново Рамково споразумение с ИОО-Ню Йорк, предвиждащо еднократно дарение в подкрепа на уставните цели на Института и неговото институционално развитие като независима и устойчива организация в обществена полза; и 2) избирането на Института за оператор на Програмата за подкрепа на НПО в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, която ще се изпълнява в периода 2012-2017 година.

Рамковото споразумение с ИОО-Ню Йорк създава допълнителни предпоставки за развитието на Института като независима неправителствена организация, подкрепя дългосрочната му устойчивост и съхранява възможностите му да се ангажира с инициативи, за които няма друга донорска подкрепа.

Основната цел на Програмата за подкрепа на НПО по ФМ на ЕИП е укрепване на гражданското общество и повишаване на приноса му за социалната справедливост, демокрацията и устойчивото развитие. Като оператор на програмата (в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“) през периода 2013-2016 година Институтът ще играе важна роля в предоставянето и финансова подкрепа за дейността на НПО в следните четири сфери: Демокрация, права на човека и добро управление; Социално включване и овластяване на уязвими групи, Устойчиво развитие и опазване на околната среда; Изграждане на капацитет на НПО.

Тези две събития бяха предпоставка за актуализиране на стратегията за развитие на Института през периода 2012-2013 година и ще оказват съществено въздействие върху неговата дейност през следващите 3 до 5 години.

На този фон и в съответствие със своите уставни цели, през 2012 година Институт „Отворено общество“ - София продължи да подкрепя инициативи, насочени към повишаване на гражданското участие при формирането и реформирането на основани на доказателства публични политики; подобряване на прозрачността и отчетността на институциите и гарантиране качеството на демократичния процес; отстояване на принципите на върховенството на закона и защита на правата на човека; създаването на условия за успешна социална интеграция на ромите и други групи в неравностойно положение; подкрепа на солидарността в обществото в условията на икономическа криза; насърчаване изграждането на капацитет за управление на членството на страната в ЕС и за пълноценното участие на нейните институции и граждани в процеса на формулиране на общи европейски политики.

През годината ИОО-София реализира 86 проекта, включително 23 финансираня на организации и експертни колективи. Подкрепени са 44 стипендианти, участвали в конференции и други събития по програма „Партньорство без граници Изток-Изток“ и 41 стажанти и стипендианти от ромски произход. В съответствие с актуализираната

стратегия на Института, общата стойност на програмните разходи през годината достигна 1,5 милиона евро срещу 2,9 милиона евро 2011 година.

Намаляването на разходите през 2012 година в сравнение с предходната година е очаквано. То се дължи основно на изчерпването на влиянието на фактори с еднократно въздействие върху дейността на Института, свързани с реализирането на инициативи в рамките на действието на Извънредния фонд на Фондации Отворено общество. Този фонд беше създаден като инструмент с временно действие, насочен към подпомагане на обществата в ЦИЕ в процеса на адаптиране към последиците от глобалната икономическа и финансова криза. Предоставянето на безвъзмездно финансиране на организации и инициативи в рамките на дейността на този фонд доведе до съществено увеличаване на програмните разходи на Института в периода 2010-2011 година, последвано от намаляването им до устойчивите нива, характерни за периода преди началото на финансовата криза и създаването на Извънредния фонд. През 2013 година се очаква ново нарастване на програмните разходи на Института във връзка с дейността му като оператор на Програмата за подкрепа на НПО по ФМ на ЕИП.

През 2012 година Институтът продължи да осъществява дейността си в четири основни приоритета: добро управление, върховенство на закона и човешки права, европейски политики и гражданско участие. Дейността на Института се осъществяваше чрез следните програми: Европейски политики; Управление и публични политики; Обществен дебат; Правна програма и Програма Рома. През годината беше създадена и нова програма – Програма за подкрепа на НПО, свързана с ролята на Института като оператор на фонда за НПО по ФМ на ЕИП.

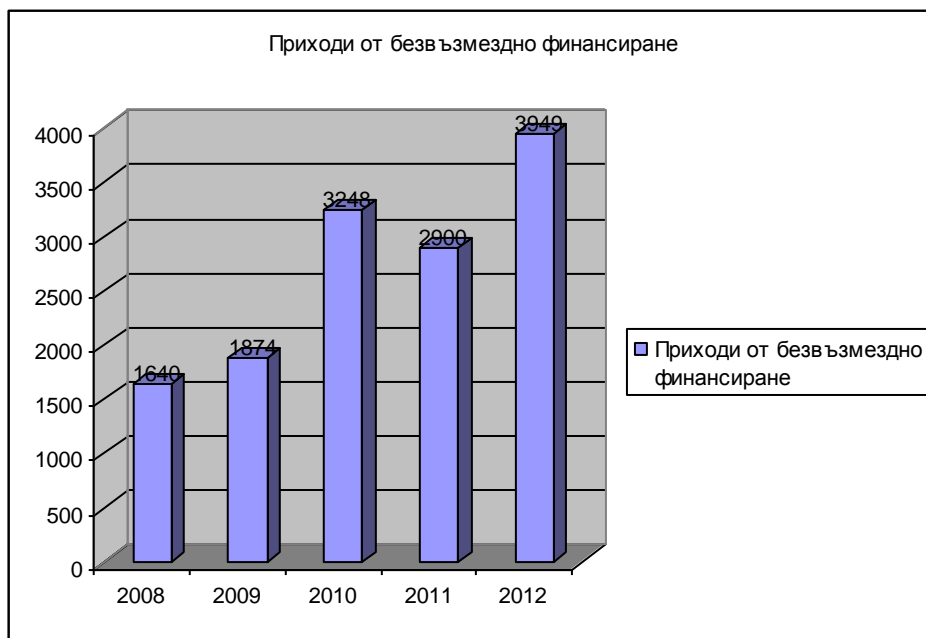
Георги Стойчев
Изпълнителен Директор

2. ФИНАНСОВ ПРОФИЛ

I. Приходи

Приходите от безвъзмездно финансиране през 2012 г. са в размер на 3 949 хиляди евро срещу 2 900 хиляди евро през 2011 година.

Фиг. 1 Приходи от безвъзмездно финансиране 2008-2012 година в хиляди евро.

Размерът на признатите приходи от мрежата Отворено общество през 2012 година възлиза на 3 629 хиляди евро срещу 2 459 хиляди евро през 2011 година. Увеличението се дължи на признатите през 2012 година приходи от дарение в размер на 2 666 хиляди евро, предоставено да подпомогне дейността на Фондацията в осъществяване на нейните уставни цели и нейното институционално развитие като независима, устойчива организация в обществена полза, както и да подпомогне процеса на нейното обособяване от мрежата Отворено общество.

Разпределението на приходите от мрежата Отворено общество през 2012 година по институции-донори е както следва:

Институт Отворено общество - Ню Йорк	2 689 хиляди евро
Фондация за насърчаване на отвореното общество - Ню Йорк	273 хиляди евро
Институт Отворено общество - Будапеща	16 хиляди евро
Институт Отворено общество - Цуг	651 хиляди евро

През 2012 година продължава програмната схема "Платформа за генериране на проекти - Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз". Общият размер на програмните разходи в рамките на тази инициатива за 2012 година е 245 хиляди евро.

През 2012 Фондацията беше избрана за Оператор на Програма за подкрепа на неправителствените организации в България 2013-2016г., финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 (ФМО на ЕИП) с бюджет в размер на 11,8 милиона евро. В рамките на финансовата година бяха осъществени дейности, свързани с изготвяне на проектното предложение, инициативи в рамките на Фонда за двустранно сътрудничество и допълващи дейности на обща стойност 25 хиляди евро.

През 2012 година бяха реализирани програмни дейности, финансирани от други донори в размер на 295 хиляди евро срещу 441 хиляди евро през 2011 година.

Донор	Наименование на проекта	Финансиране в хиляди евро	
		Общо	в.т.ч. усвоени през 2012 г
Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа	Овластяване на безвластните в условия на криза, 300 хиляди щатски долара, съфинансиран от Извънреден фонд при Фондации Отворено общество с 300 хиляди щатски долара.	220	23
Европейски социален фонд, Секторна оперативна програма за развитието на човешките ресурси 2007-2013, Изпълнителна агенция AMPOSDRU Румъния .	Европейско включване „Обмен на данни и добри практики между Румъния, България, Италия и Испания отнасящи се до включването на ромското население“	290	96
Фондация "Америка за България"	Мост към бизнеса - стажантска програма за млади роми в частния сектор и Ромски стипендии в здравеопазването	189	94
Други донори		82	82
	Общо	781	295

Приходи от управление на Резервен фонд

През 2012 година са реализирани приходи от лихви в размер на 291 хиляди евро. В края на 2012 година средствата на депозит достигат до 7,6 милиона евро.

Крайният положителен резултат от нестопанската дейност на Института през 2012 година възлиза на 2 781 хиляди евро, от които положителен резултат от получено безусловно дарение след приспадане на финансираните от него разходи в размер на 2 487 хиляди евро.

Стопанска дейност

Фондацията развива стопанска дейност основно свързана с управлението на Програма за подкрепа на неправителствените организации в България 2013-2016, финансирана от Финансовият механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.

През 2012 година са осъществени признати приходи от стопанската дейност в размер на 49 хиляди евро.

Нетни активи

В резултат на положителния финансов резултат от 2012 година нетните активи са се увеличили до 8,4 милиона евро. В баланса на Института към 31 декември 2012 година фигурират сгради и терени на стойност 396 хиляди евро и инвестиции в дъщерни дружества на стойност 491 хиляди евро.

Институтът разполага с офис на ул. "Солунска" № 56, с 35 компютъризирани работни места и 2 зали за работни срещи.

II. Разходи

През 2012 година общият размер на разходите за дейността възлиза на 1,5 милиона евро срещу 2,9 милиона евро 2011 година.

Финансирани са проекти на обща стойност 1,3 милиона евро срещу 2,7 милиона евро през 2011, съответно 3,1 милиона евро през 2010 година и 1,7 милиона евро през 2009 година.

Размер на програмните разходи 2008-2012 г в хиляди евро

Програмна област	2012	2011	2010	2009	2008	
	в хил. евро	Дял	Разходи в хиляди евро			
Програма за подкрепа на НПО	32	2,4%				
Извънреден фонд	79	6,0%	658	1 099		
Управление и публични политики	296	22,3%	608	576	528	254
Европейски политики и гражданско участие	152	11,5%	377	333	417	434
Правна програма	61	4,6%	185	232	184	257
Обществен дебат	45	3,4%	96	161	106	129
Рома	398	30,0%	458	277	203	91
Образование и Младежки програми	8	0,6%	64	26	35	146
Обществено здравеопазване	16	1,2%	23	1	14	21
Изток-Изток	118	8,9%	135	233	65	73
Други	120	9,1%	125	130	138	132
Общо	1 325	100%	2 729	3 068	1 690	1 537

През 2012 година са реализирани 86 проекта, от които 20 финансираня на организации, 3 проекта на експертен колектив и 63 проекта, реализирани от Институт “Отворено общество”. Подкрепени са 44 стипендианти, участвали в конференции по програма “Партньорство без граници Изток-Изток” и 41 стажанти и стипендианти от ромски произход, като в допълнение на това по програми на мрежата Отворено общество извън бюджета на Фондацията са подкрепени 281 стипендианти.

Програмна област	Брой проекти Общо	в това число		
		Организации	Експерт. Екипи	Институт Отворено общество
Управление и публични политики	18	1		17
Европейски политики и гражданско участие	7			7
Правна програма	10			10
Обществен дебат	2			2
Рома	32	9		23
Образование и Младежки програми	2			2
Обществено здравеопазване	1			1
Изток-Изток	7	7		
Извънреден фонд	7	3	3	1
Общо	86	20	3	63
Участие Конференции “Изток-Изток”	44			
Стажанти и стипендианти от ромски произход	41			
Общо	85			
Общо	171			

Административните разходи възлизат на 138 хиляди евро - 9,4 % от общия обем на разходите.

Програмната дейност се осъществява на основа съчетаване усилията на персонала (в Института работят 22 човека), в партньорство с широки експертни общности.

III. Отчетност и контрол

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, международните стандарти за финансов отчет, както и утвърдените

стандарты в международната мрежа Фондации „Отворено общество“ и изискванията на другите донори.

Функционалната валута, в която се отчита дейността на Институт “Отворено общество” - София е евро. Финансовите отчети се одитират от международно призната одиторска фирма, като през периода 2008-2012 година това е КПМГ-България.

Институт “Отворено общество” е регистриран в обществена полза и ежегодно прави публично достояние отчетите за своята дейност.

В края на 2011 година Институт “Отворено общество” въведе в своята дейност стандартите по качество ISO 9001

3. ПРОГРАМАТА ЗА ПОДКРЕПА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ ПО ФИНАНСОВИЯ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2009-2014

Програма за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2009-2014 г.

През 2012 г. ИОО – София беше определен за Оператор на Програмата за подкрепа на неправителствените организации (НПО) в България в рамките на Финансовия механизъм на ЕИП. Програмата се изпълнява от института въз основа на подписано споразумение с Офиса на Финансовия механизъм в Брюксел, в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и ще се прилага в периода до средата 2017 г.

Програмата за подкрепа на неправителствените организации в България е на обща стойност от близо 11,8 млн. евро, осигурени от страните донори - Исландия, Лихтенщайн и Норвегия. Програмата предоставя финансиране за допустими неправителствени организации, регистрирани в България и има за цел да подпомогне развитието на гражданския сектор и приноса му за социалната справедливост, демокрацията и устойчивото развитие на страната.

В рамките на Програмата са предвидени три конкурса за набиране на проектни предложения в четири тематични области: „Демокрация, права на човека и добро управление“, „Социално включване и овластяване на уязвими групи“, „Устойчиви развитие и опазване на околната среда“, „Изграждане на капацитет за НПО“. Програмата поставя силен акцент върху проблеми като: дискриминация, расизъм, ксенофобия, хомофобия, антисемитизъм, нетолерантност, реч на омразата, престъпления, продиктувани от омраза, насилие по полов признак. От подкрепените проекти се очаква активно да допринасят за насърчаване на толерантността и недискриминацията, зачитането на правата на човека и малцинствата (етнически, религиозни, по полов признак), мултикултурното разбирателство.

В периода юли-декември 2012 г. ИОО–София, в качеството си на Оператор на Програмата, организира публично представяне на нейните цели и приоритети (22 ноември, 2012 г.), както и първата годишна работна среща с фокус насърчаване на двустранните отношения с организации от страните донори (Норвегия, Лихтенщайн, Исландия) в рамките на Програмата (21-24 ноември, 2012 г.). На тези събития присъстваха близо 400 представители на български НПО, както и на 12 норвежки организации.

В рамките на същия период беше обявена специализираната уебстраница на Програмата – www.ngogrants.bg, започна работата по интегрираната към нея Електронна система за подаване и управление на проекти (ЕСПУП), както и по процедурите и насоките за кандидатстване във връзка с обявяването през 2013 г. на първия конкурс за набиране на проектни предложения по Програмата.

4. ПРОГРАМА “ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ”

Като нова страна-членка на ЕС, България споделя редица общи предизвикателства с останалите страни от петото разширяване в Централна и Източна Европа. Те произтичат от общата им историческа съдба през втората половина на XX век, по-ниското икономическо развитие в сравнение със старите страни-членки и по-ниското ниво на интеграция в европейските структури. 7 от 10-те нови страни-членки на ЕС все още не са членки на Евроразоната, а България и Румъния все още не са членки и на Шенгенското пространство. Съществуват опасения, че в условията на глобална икономическа криза тези различия, както и наследените предубеждения, може да се задълбочат и да доведат до един по-затворен и фрагментиран ЕС, където доминират процесите на ре-национализация на ключови политики.

Същевременно, повече от пет години след присъединяването си, България среща редица специфични предизвикателства, свързани със способността за ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията, липсата на административен капацитет за усвояване на средствата от ЕС и за пълноценно и равноправно участие в процеса на вземане на решения на европейско ниво, както и редица дефицити на функциониращата демокрация, които са предизвикателства и за отвореното общество в страната.

На този фон ролята на програмата “Европейски политики и гражданско участие” е да съдейства за пълноценното интегриране на България в ЕС, както и за укрепването на капацитета на българските институции и граждани да прилагат общите европейски политики и да участват в тяхното формиране.

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по застъпничество и мониторинг върху релевантните институции.

Специфичен инструмент на програмата е *Инициативата за европейски политики*, която осъществява дейност в новите страни-членки от ЦИЕ за постигане на:

- По-голяма “отвореност” на конкретни съществуващи политики на ЕС (визова политика, политика на трудови пазари, политика на разширяване)
- По-голяма релевантност на общите политики към специфичните нужди на новите страни-членки (икономически политики, политики на догонващо развитие)
- По-активно гражданско участие и по-ефективно използване на потенциала на създадения през годините на прехода неправителствен сектор в ЦИЕ в процеса на формиране на европейски политики.

Чрез *Инициативата за европейски политики*, програмата установява и развива контакти с изследователски институти и експерти със сходни цели в ЕС и особено в новите страни-членки от ЦИЕ, както и в страните, включени в политиката на съседство и Западните Балкани.

Основни инициативи на програмата през 2012:

През 2012 г. бяха издадени 47 броя от информационния бюлетин **EuPI News Monitor**, който ежеседмично представя основните новини и събития от новите страни членки от ЦИЕ и ЕС в електронен формат на страницата www.eupi.eu. Седем **кратки аналитични коментари** по важни проблеми и събития за новите страни членки или Европейския съюз бяха изготвени на английски език и бяха разпространени чрез интернет страницата на Инициативата за европейски политики – (www.eupi.eu) и други интернет страници, по ел.поща с над 2500 получатели, препечатани (напр. Sofia Echo) или с препратки в други медии. Тези дейности бяха изпълнени в координация с други дейности като част от **комуникационната стратегия** на Инициативата за европейски политики, която имаше за цел целевото разпространение на аналитични и информационни продукти, отнасящи се до новите страни членки от ЦИЕ.

Проектът “Catch Up Index” – “Индекс на настигането” регистрира до каква степен страните-членки от Централна и Източна Европа са “настигнали” старите страни членки по отношение на категориите: икономика; качество на живот; демокрация и добро управление. Изработена бе специална интернет-базирана и максимално интерактивна платформа на „Индекса на настигане“ - www.TheCatchUpIndex.eu, която предоставя възможност на всеки потребител да състави „собствен индекс“ на базата на въведените данни и възможностите на платформата с графично представяне.

На базата на съставения индекс бяха изготвени аналитични доклади – по отделни страни и категории, даващи препоръки за развитието на политики с оглед преодоляване на негативните различия и на успешен процес на “догонване”, които бяха събрани в доклада “ Aftershocks: What Did the Crisis Do to Europe?” (97 страници, на английски език, на страницата www.eupi.eu). На базата на индекса бяха изготвени кратки анализи (policy briefs), публикувани на страницата www.eupi.eu , както и в „Политики“ на www.politiki.bg като статии на български език, както и публикации и интервюта в национални и международни медии.

Институт “Отворено общество” – София продължи и през 2012 да участва активно в **развитието и утвърждаването на гражданското участие в процеса на вземане на решения** на местно, национално и европейско ниво в България чрез подкрепа на програмното и организационно развитие на **Форум „Гражданско участие“ (ФГУ)**. Бяха финансирани и организирани четири регионални форума и годишна национална среща, в рамките на която беше взето важното решение ФГУ да се регистрира като юридическо лице с нестопанска цел. В допълнение, ИОО-София подкрепи и доразвиването на визията на Форума като подкрепи разработването и утвърждаването на лого и фирмени знаци на ФГУ и преработването и актуализирането на интернет страницата на форума, превръщайки я в активен инструмент за комуникация. Програмата осъществи мониторинг на процеса на приемане на национални правила, във връзка със въвеждането в действие на Регламент 211/2011 за Европейска гражданска инициатива (ЕГИ) през април 2012 г. Същевременно, съвместно с организациите European Citizens Action Service и Democracy International, бе направен скрининг на този процес във всичките 27 страни-членки, като ИОО-София отговаряше за

дванадесетте новоприети страни. Резултатите от проучването бяха представени в рамките на откриващата ЕГИ конференция в Брюксел в навечерието на старта на ЕГИ на 1 април 2012 г.

През 2012 г. беше реализиран и проектът **„Участие на българските граждани в процеса на програмиране на средствата от ЕС и регионално планиране за периода 2014-2020 и граждански принос към формирането на европейски политики“**. Основната цел бе подпомагане на участието на българските граждани в процеса на програмиране на средствата от ЕС и регионално планиране за периода 2014-2020. Основните дейности в проекта включваха изработването на експертни анализи на проекто документите – национална стратегическа референтна рамка 2014–2020, оперативни програми (съответно техния аналог в новия програмен период) и регионални планове за развитие, включително индикативните им бюджети; навременно информиране от националното ниво към местното през регионалните координатори за развитието на процеса на изготвяне на плановите документи на национално ниво с цел постигане на кохерентност с процеса на регионално и местно планиране чрез организиране провеждането на шест регионални форуми (във всеки от шестте района за планиране); периодично проследяване на общественото мнение в България по европейски теми. Проектът беше продължение на инициатива от 2011 г., когато ИОО – София подпомогна финансово и експертно Форум “Гражданско участие” за включване на негови представители в процеса на програмиране на средствата от ЕС за периода 2014-2020, като за тази цел бе изготвен и осъществен план за управление на процеса на гражданско участие и принос към развитието на Българската национална програма за развитие “България 2020”.

Беше продължено тясното и ползотворно стратегическо партньорство с **програма “Изток-Изток: Партньорство отвъд границите”**, насочено към подкрепа на международния обмен на идеи, информация и съвместна работа между лица и организации от страните от ЦИЕ и Централна Азия за утвърждаване на отвореното общество. Дейностите на двете програми се координират на ниво визия в рамката на Институт “Отворено общество” – София и на проектна основа.

Тясното сътрудничество с **Тръст за гражданско общество в ЦИЕ и Извънреден фонд към институт „Отворено общество”** за подпомагане на социалното и икономическо приобщаване на маргинализирани групи от българското общество (малцинства; самотни родители; възрастни хора; хора с увреждания; деца в риск; хора, живеещи в изолирани и отдалечени населени места и др.) в условията на криза. През 2012 г. приключи работата по конкурс „Овластяване на безвластните по време на криза” за подкрепа на проектни предложения на неправителствени организации, представящи тези целеви групи и работещи в приоритетните области. Пример за успешен резултат е застъпническата дейност на организация „Състрадание Алцхаймер България”. Институт Отворено общество - София в последните три години подкрепя чрез програмата си "Овластяване на безвластните" и „Изток-Изток“ фондацията „Състрадание Алцхаймер България”. В рамките на осъществените проекти се проведе проучване на проблематиката на болните от алцхаймер в България и се създаде платформа от организации, които предприеха различни мерки за застъпничество пред здравната каса да поеме разходите за лекарства на пациентите. Прекият резултат от тези

действия е препоръката на Комитета по икономически, социални и културни права на ООН държавата да осигури достъпно и ефикасно лечение за пациентите на ХИВ/СПИН и алцхаймер, което да се покрива от здравната каса. От НЗОК са поели ангажимент от януари 2013 г. да покриват частично лекарствата за Алцхаймер.

През 2012 г. Институт „Отворено общество“ – София реализира проекта „**Плурализъм срещу популизъм по време на криза**“, с финансовата подкрепа на **Кризисния фонд на мрежата от фондации „Отворено общество“**. Основната цел бе да подпомогне формулирането на устойчиви, справедливи и отговорни публични политики, основани на доказателства, по време на криза чрез оказване на подкрепа за професионално и обективно медийно съдържание, създадено в обществена полза и отразяващо различни гледни точки. Подкрепените проектни предложения предвиждаха разработването на публикации и предавания, които: представляваха разследваща журналистика; отразяваха и предлагаха реформаторски политики от голямо обществено значение (напр. в здравната, социалната, образователната и икономическата област, културните политики, интеграцията на малцинствата и др.); съдържаха наблюдение и анализ на въздействието от прилагането на анти-кризисни мерки и политики върху различните социални групи с фокус върху най-уязвимите сред тях; стимулираха обществения дебат по критични проблеми за българското общество и техните възможни решения със специален акцент върху представянето на непредставени гледни точки. През 2012 г. бяха одобрени четири проекта за финансиране.

Собствени проекти	
Тема	Сума
Овластяване на безвластните по време на криза	16 530 €
Проекти, финансирани в рамките на бюджет ИОО Кипър	
Policy Briefs (кратки аналитични коментари)	3 748 €
Индекс на настигането	23 102 €
Комуникационна стратегия на Инициативата за европейски политики за 2011 г.	2 260 €
Развитие на гражданското участие в процеса на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво в България.	26 033 €
Участие на български граждани в процеса на програмиране на средства от ЕС и регионално планиране за периода 2014-2020 и граждански принос към формирането на европейски политики	21 266 €

5. Конкурс "Плурализъм срещу популизъм по време на криза", финансиран от Извънреден фонд при Институт Отворено общество

Организация	Тема	Сума
Екип с р-л Десислава Велкова	EuPI News Monitor - публикуване на 47 бюлетина на основните политически и икономически събития в новите страни-членки на ЕС на страницата на EuPI	14 134 €
Екип с р-л Коста Николов Стефанов	Как светът говори за България в Kafene.net	16 311 €
Фондация "Медийна демокрация"	Застрашените свобода и плурализъм на медиите. Диагностика и решения	13 555 €
Христо Станев Христов	Стимулиране на обществения дебат за наследството на бившата Държавна сигурност и политиките за осъзнаване и преодоляване на зависимостите ѝ.	3 783 €

6. ПРОГРАМА "ИЗТОК - ИЗТОК "

Организация	Тема	Сума
Асоциация на конвивиумите на слоу фуд в България	Civil Society of the Balkans for Sustainable Rural Development	19 157 €
Гражданско сдружение Алцхаймер - България	Advocacy campaign in support of the elaboration of a National Plan for Dementia during the crisis in Bulgaria	12 789 €
Сдружение за партньорство и подкрепа на активност „Болкан асист“	Increasing the Capacity of NGOs in Eastern European Countries for Effective Civic Monitoring and Control over the Institutions	6 931 €
Фондация "Мадара-България"	School Dropout - in Search for the Right Approach	15 877 €
Фондация "Проинфо"	Networking of Resource Centers in Europe. Developing European Civil Society House (ESCH) National Contact Points	13 095 €
Национална мрежа за децата	International Regional Meeting for Promotion of Deinstitutionalization of People with Mental Disabilities	19 986 €

Фондация "Център за развитие на медиите"	Regional Dialogue and Exchange of Successful Practices in Journalistic Self-Regulatory Activity	6 824 €
Анифе Рахим Хасан	"Best Practice in Advancing Roma Health and Rights: Systemization & Sustainability"	265 €
Благовеста Георгиева Костова	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	279 €
Васил Иванов Къдринов	Education for Human Rights through the History of the Communist Regimes in Eastern Europe and Former Soviet Union	241 €
Владимира Цветкова Ценкова	Increasing the capacity of NGOs for effective civic monitoring and control	430 €
Велислава Динева Делчева	:"Building a Pro-European Agenda in Moldova: Sharing Experiences from Southeastern Europe"	462 €
Владимира Цветкова Ценкова	Increasing the Capacity of NGOs for Effective Civic Monitoring and Control	241,49
Вяра Огнянова Иванова	"Achieving Positive Changes in the Process of Deinstitutionalization of Alternative Care for Children in the Czech Republic""	253 €
Гергана Петрова Ставрева	Increasing the Capacity of NGOs for Effective Civic Monitoring and Control	241,49
Гергана Петрова Ставрева	Increasing the capacity of NGOs for effective civic monitoring and control	430 €
Даниела Георгиева Колева	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	295 €
Десислава Димитрова Велкова	Networking of Resource Centers in Europe. Developing European Civil Society House (ESCH) National Contact Points	318 €
Десислава Димитрова Велкова	Networking of Resource Centers in Europe: Developing European Civil Society House National Contact Points	287 €
Десислава Добрева Петрова	"Best fundraising practices for NGOs in Central and Eastern Europe"	349 €
Джанет Емби Мехмед	"Achieving Positive Changes in the Process of Deinstitutionalization of Alternative Care for Children in the Czech Republic""	287 €
Димитър Георгиев Липовански	Networking of Resource Centers in Europe. Developing European Civil Society House (ESCH) National Contact Points	318 €
Дияна Рангелова Шуманска	Transparency in education	71 €
Елизабет Пламенова Димитрова	Youth Sexuality Education	347 €
Елена Кирилова Манасиева	"Achieving Positive Changes in the Process of Deinstitutionalization of Alternative Care for Children in the Czech Republic""	256 €

Иван Георгиев Георгиев	Increasing the Capacity of NGOs for Effective Civic Monitoring and Control	241,49
Ивета Росенова Барчовска	Transparency in education	32,32
Ива Юлиянова Лазарова	Cooperation of the National Parliaments and Independent Regulatory Bodies in South Eastern Europe"	398,32
Ива Юлиянова Лазарова	Increasing the capacity of NGOs for effective civic monitoring and control	430,38
Ива Юлиянова Лазарова	Increasing the Capacity of NGOs for Effective Civic Monitoring and Control	241 €
Любен Гурков Панов	Increasing the capacity of NGOs for effective civic monitoring and control	430 €
Мариана Цветкова Стоянова	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	277 €
Миглена Стефанова Делчева	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	267 €
Милена Ивова Илиева	Youth Sexuality Education	350 €
Милена Любомирова Дянкова	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	295 €
Мирела Николаева Заричинова	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	266 €
Петко Иванов Георгиев	Networking of Resource Centers in Europe: Developing European Civil Society House National Contact Points	352 €
Ралица Кирилова Христова	Youth Sexuality Education Networking of Resource Centers in Europe: Developing European Civil Society House National Contact Points	348,68
Ралица Цветанова Ковачева	Networking of Resource Centers in Europe: Developing Eu	430 €
Светла Пантелеева Енчева	"Civil Society - Substance or Substitute"	660 €
Симона Христова Косева	"Eastern Europe Needs Midwives Today More Than Ever"	287 €
Славейка Асенова Христова	Increasing the capacity of NGOs for effective civic monitoring and control	431 €
Славейка Асенова Христова	Increasing the Capacity of NGOs for Effective Civic Monitoring and Control	242 €
Теодора Мартинова Колева	Youth Sexuality Education	350 €
Тодор Траянов Галев	Cooperation of the National Parliaments and Independent Regulatory Bodies in South Eastern Europe"	104 €
Тодор Димитров Тагарев	"The European Union, Central-Eastern Europe and Ukraine: Transformation, Prognosis and Perspectives"	262 €
Храбрин Янушев Башев	Transformation of the Agricultural Sector: Sustainable Development	293 €

Христо Божидаров Божинов	Transparency in education	82 €
Цветана Любенова Петкова	: "Best Practice in Advancing Roma Health and Rights: Systemization & Sustainability"	227 €
Цветана Павлова Ненова	Networking of Resource Centers in Europe. Developing European Civil Society House (ESCH) National Contact Points	318 €
Хермина Еди Емирян	Best fundraising practices for NGOs in Central and Eastern Europe	391 €
възстановени от предходи периоди		-2 227 €

7. ПРОГРАМА "УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ"

Съгласно Стратегическия план за действие за 2012 г., Програмата „Управление и публични политики“ (УПП) на Института „Отворено общество“ – София работи по следните приоритети:

- Публични бюджети – *проследяване на различни публични политики чрез бюджетните им аспекти, за да се привлича общественото и политическо внимание към специфичните рискове за икономиката и мерките, с които може да предотврати икономическа политика, водеща до увеличаване на тези рискове.*
- Публични политики на местно ниво - *поощряване изпълнението на активна регионална политика с цел постигане на устойчиво и балансирано развитие и провеждане на последователна политика на децентрализиране от централното правителство и местните власти.*
- Оценка на публичните политики - *насърчаване управленски решения, основани на доказателства, изготвяне на аналитични доклади за конкретни политики в кратки срокове, които да отговарят адекватно на възникналите нужди за вземане на управленски решения.*

В допълнение към стратегическите приоритетни области, Програмата отдели специално внимание на образованието и общественото здравеопазване и протичащите процеси и реформи в тях. Друга насока на дейността на Програмата е Платформата за създаване на проекти (ПСП), която е част от инициативата на Институт „Отворено общество“ в Будапеща под надслов “Подобряване на ромското включване чрез изграждане на капацитет за максимално използване на фондовете на ЕС”. През 2012 г. Програма Управление и публични политики осъществи също проекти в

сътрудничество с редица партньори, сред които важна роля играят международни организации като Световна банка, местни НПО, Министерството на образованието, младежта и науката, Министерство на финансите, програмата Ранно детство на Фондации „Отворено общество“, базирана в Лондон, Световната здравна организация.

Описание на осъществените проекти и основни резултати

Публични бюджети

Мониторинг на икономиката и държавния бюджет

През 2012 г. Програма Управление и публични политики продължи традиционната си инициатива Macro Watch за мониторинг на публичните бюджети. Акцент беше поставен върху наблюдението на кризата и бедността с цел алармиране за основните макроикономически, политически и социални рискове. Беше организирана една пресконференция за публичен дебат по въздействието на кризата върху българската икономика и политиката на правителството. Анализите на състоянието на българската икономика в резултат на редовното експертно наблюдение са публикувани в електронното издание www.politki.bg на ИОО–София. В края на годината експертите от Macro Watch стартираха подготовката на доклад: „Варианти за икономическата политика: Предимства и недостатъци“, който да бъде представен при формирането на ново правителство след парламентарните избори през 2013 г. Докладът цели представянето на различни алтернативи за политики и реформи в ключови сектори като образование, пазар на труда, инвестиции и бизнес среда, публични разходи и публични услуги.

Управление на риска и оценка на риска на публичните политики

Човешките ресурси в здравеопазването в България

В продължение на инициативата за анализ на работната сила в здравеопазването в България през 2012 година бяха организирани две публични обсъждания, насочени към проблемите, свързани с движението, мотивацията и кариерното развитие на медицинските специалисти и студентите в медицински специалности. Данните, събрани в рамките на изследователската работа, бяха представени и обсъдени с представители на широк кръг заинтересовани страни и в присъствието на медии. Екипът започна работа по подготовка на анализ и модел на основните тенденции в движението и нуждите на системата за публичното здравеопазване от медицински специалисти.

Анализ на ефективността на болниците в България

Този проект цели да привлече вниманието на експерти и представители на институциите и лидерите във формирането на политиките в здравеопазването към въпросите за измерване на ефективността и планирането на развитието на мрежата от заведения за болнична помощ в страната ни. След като през 2012 г. бяха представени данните за техническата ефективност на първичната медицинска помощ в страната ни, екипът продължи усилията за прилагане на подобен подход и анализ, основан на Data Envelopment Analysis, за мрежата от „големи“ болници в страната, намиращи се в областните градове.

Здравеопазване: Серия от анализи, свързани с ключови направления на политиките в здравеопазването

Паралелно с работата по двата основни проекта за анализ на проблемите и планирането на човешките ресурси в здравеопазването и анализите за ефективността, през 2012 програма УПП приоритетно наблюдава динамиката на политиките и ключови обществени реакции и проблеми, свързани с общественото здраве. В резултат на този мониторинг и в допълнение на основната дейност бяха подготвени и публикувани позиции и аналитични текстове. Основна платформа за тези анализи е електронното издание Политики, <http://www.politki.bg>. През 2012 бяха подготвени 2 специализирани броя, разглеждащи темите за ефективността и планирането на човешките ресурси в здравеопазването. В допълнение, бяха публикувани аналитични материали в обществени медии.

Измерване на качеството на висшето образование в България

През 2012 г. Програма Управление и публични политики продължи своите дейности в областта на изследванията на висшето образование като осъществи редица анализи и проучвания на практиките за измерване на качеството на висше образование, финансирането на висшите училища и реализацията на пазара на труда. През март 2012 г. експертите на Програма УПП представиха публично второто издание на Рейтинговата система за висшите училища в България (<http://rsvu.mon.bg/>), резултат от усилията по актуализиране и разширяване на функционалностите на електронната платформа във връзка с изпълнението на проект на Министерство на образованието, младежта и науката. Съпътстващите анализи на системата и информацията в нея бяха публикувани в бр. 03/12 на електронното издание Политики.

Политика за управленски решения, основани на доказателства в областта на общественото здраве

След представянето на основните констатации, свързани с политиките за обществено здраве, подходът „медицина, основана на доказателства“ и възможностите за прилагане на този подход в областта на управление на здравеопазването в България (2011), темата остана в полето на наблюдение на програма УПП. Основният фокус на дейностите беше насочен към подпомагане с аналитична работа и оценки, които се базират на подхода, основан на доказателства, за всички инициативи, директно или индиректно свързани политики за обществено здраве в рамките на програмата. По-конкретно бяха подпомогнати анализите в проектите, които адресират ранното детско

развитие и анализите на инвестициите от европейските фондове за политиката за психично здраве. Един от приоритетите на 2012 година бе тясно сътрудничество с програмата Ранно детство на Фондации „Отворено общество“, базирана в Лондон.

Диалог за нов обществен договор за предучилищното и училищното образование в България

През 2012 г. продължиха и дейностите по разработване и апробиране в различни професионални контексти на модела „Активно учителство“, адаптиран в България от Институт „Отворено общество“ въз основа на концепцията и инструментариума „International Teacher Leadership“ на Университета Кеймбридж – Великобритания. В рамките на модела бяха проведени 2 обучения на 50 педагози в областите Варна (съвместно с община Варна) и Враца, които получиха сертификати за участие в прилагането на модела. За първи път моделът бе приложен и сред педагози, работещи в екипи на детските градини и в областта на ранното детско развитие. Заедно с това продължи оказването на текуща подкрепа за работата на съществуващите клубове „Активно учителство“ във Велико Търново и Лясковец, както и обмена на информация в рамките на мрежата „International Teacher Leadership“, в която членуват 13 европейски държави.

Заедно с това експертите на „Образователната работилница“ към Институт „Отворено общество“ взеха участие в разработването и публикуването на процедурни предложения за провеждане на по-широки и задълбочени публични обсъждания на законопроекта за предучилищното и училищното образование (<http://www.peticiaq.com/novzakonobrazovanie>).

Наблюдение и подкрепа за образователните политики в България

През 2012 г. експертите на „Образователната работилница“ към Институт „Отворено общество“ продължиха активно да участват във финалната фаза на разработване на новия проектозакон за предучилищното и училищното образование. По-конкретно, членовете на образователната работилница разработиха „Оценка на съответствието на законопроекта с иновативните моменти в Концепцията за закон“. Оценката на съответствието съдържа идентифицирани несъответстващи текстове/липси в законопроекта, поставящи пречки/рискове пред реализацията му, както и насоки за надграждане над Концепцията (предлагане за обсъждане на важни нови идеи и иновации, които не фигурират в Концепцията). Оценката бе представена на заседание на работната група за създаване на проекта за закон и допринесе за подобряване на текстовете в документа.

Политиките на България в областта на превенцията на отпадането от училище и във връзка с ключовия индикатор за достъп до образование по Европа 2020 и България 2020 – за преждевременно напусналите образование и обучение – бяха представени от експерт на Институт „Отворено общество“ в рамките на Peer Review, организирано от тематичната работна група на ЕС (Thematic Working Group on policies to reduce early

school leaving (ESL)¹. Допълнителна информация за представянето е налична на: http://ec.europa.eu/education/school-education/peer_en.htm.

Представител на Институт „Отворено общество“ взе активно участие в дискусиите за достъпа до образование за мигрантите, проведена в Ларнака, Кипър, от EUNEC.

През 2012 г. Институт „Отворено общество“ подготви тематичен брой на изданието „Политики“, посветен на основните актуални проблеми в развитието на училищното образование. Броят е достъпен на интернет-страницата: <http://politiki.bg/?cy=259>.

Заедно с това в серия от публикации и интервюта в печатни и електронни медии (Дойче веле: www.dw.de в. „Cera“: <http://www.segabg.com/article.php?id=622128> ; в. „24 часа“: <http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1919095> и др.) във фокуса на общественото внимание бяха поставени акценти, свързани с ролята на образованието и публичните политики в сектора за развитието на работната сила и икономиката на България.

В областта на висшето образование продължиха усилията на Институт „Отворено общество“ за популяризирането на резултатите и създадените възможности за развитие вследствие на въвеждането на рейтингова система на висшите училища в България. Изработена беше публикация на тема „Рейтинги, индекси, пари [Ratings, Indices, Money], Боян Захариев/ Boyan Zahariev, публикувана в сп. Стратегии на образователната и научната политика, година XX, книжка 1, 2012, на Националното издателство за образование и наука "Аз Буки" към МОМН.

Оптимизиране на разходните стандарти за финансиране на системата на предучилищното и училищното образование

Екипът на Институт „Отворено общество“ продължи и през 2012 г. активно да сътрудничи с МОМН при представянето на разработените процедури и правила за прилагане на формулите на общинско равнище за разпределение на средствата по разходните стандарти за финансиране на системата на предучилищното и училищното образование. Представители на Институт „Отворено общество“ взеха участие в работни срещи в общините Попово, Омуртаг, Добрич-селска, Павликени, Горна Оряховица и Севлиево по представяне на добри практики за прилагане на формули за разпределение между второстепенните разпоредители с бюджетни кредити. Към представителите на общините бяха отправени препоръки за ефективно прилагане на формулите по места, като се отчитат както обективните фактори за формиране на училищните бюджети (като цена на енергоносители, състояние на сградния фонд и др.), така и целите на местните политики.

Приложение на системния подход за по-добри образователни резултати за развитие на работната сила в България

¹ Тематичната работна група, в която участва образователен експерт от Институт „Отворено общество“, е създадена през декември 2011. Основната ѝ цел е да оказва подкрепа за ефективно изпълнение на 2011 Council Recommendation on policies to reduce early school leaving (OJ C 191, 2011) посредством обмяна на опит и информация за политиките.

В партньорство с ГД „Експертни анализи Програма „Управление и публични политики“ участва в пилотното за България приложение на инструмента на Световната банка за оценка и анализ на развитието на работната сила и професионалното образование и обучение (SABER-WfD). В рамките на проекта бе събрана и анализирана информация за управлението на системата за професионалното образование и обучение, проведени бяха интервюта с представители на ключови заинтересовани страни. Проведени бяха и 2 семинара с представители на ключови институции и заинтересовани страни (МОМН, МТСП, НАПОО, представители на профсъюзни и работодателски организации и др.) в областта на професионалното образование и обучение. Разработени бяха презентации и проекти на сравнителен анализ на политиките и аналитичен доклад с препоръки, които са внесени за одобрение в Световна банка.

През 2012 г. Програмата УПП продължи да подкрепя инициативите на социологическото звено на ИОО-София за предоставяне на свободен достъп до данни от социологическите проучвания, проведени от Института (<http://www.opendata.bg/>)

Собствени проекти	Сума
Анализ на ефективността на болниците в България	1 344 €
Анализ на разходите и ползите във финансирането на висшето образование в България	13 216 €
Диалог за нов обществен договор за предучилищното и училищното образование в България	1 694 €
Здравеопазване: Серия от анализи, свързани с ключови направления на политиките в здравеопазването	11 631 €
Наблюдение в/у кризата и бедността -макроикономически, политически и социални рискове	28 411 €
Наблюдение и подкрепа на образователните политики в България	15 069 €
Оптимизиране на разходните стандарти за финансиране на системата на предучилищното и средно образование в България	1 359 €
Политика за управленски решения в здравеопазването, основана на доказателства	1 599 €
Проблеми на измерване на качеството на висшето образование в България и Европа	1 614 €
Разработване на серия от 7 доклада за политики за образователна реформа в България	1 356 €
Представяне на данни, свързани със система за ранно сигнализиране	7 520 €
Човешките ресурси в обществената система на здравеопазване в България 1995-2015	2 511 €

8. ПЛАТФОРМА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТИ

Платформа за създаване на проекти (Платформа, ПСП), е част от Програмата "Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз" (МТМ²) на Институт Отворено общество Будапеща. ПСП се ръководи от Институт „Отворено общество“ - София по Програмата УПП в консорциум с 6 други организации, разпределени по регионален принцип - Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе" – Велико Търново, Сдружение "Свят без граници" – Стара Загора, Асоциация "ЛАРГО" – Кюстендил, Фондация "Рома" – Пловдив, Сдружение "Нов път" – Хайредин, обл. Враца, Асоциация "Интегро" – Разград.

През 2012 г. Платформата продължи да консултира безвъзмездно кандидати за проекти по структурните фондове на ЕС, работещи в полза на ромските общности, като им предостави достъп до същото ниво и качество при разработването на проекти и възможности за застъпничество, каквито имат останалите кандидати по Структурните фондове (СФ). Консултантските услуги бяха предоставени на територията на цялата страна за общини, училища, детски градини и неправителствени организации. Консултираните теми бяха в областта на образованието, здравеопазването, социалните услуги, заетостта и жилищната политика. През 2012 г. в резултат на работата по Платформата са одобрени за финансиране 29 проекта на обща стойност над 6,2 млн. лева.

През изтеклата година беше широка приложена и услугата Менторство/Наставничество за подкрепа на бенефициенти на ПСП, които вече имат спечелени проекти, но изпитват затруднение по изпълнението, отчитането, подготвянето на конкурси по Закона за обществени поръчки. Тази услуга беше използвана основно за проекти, реализирани в областта на здравеопазването, ранното детско развитие и социалните услуги за хора в неравностойно положение.

В рамките на Платформата бяха предоставени два вида грантове – възстановими и невъзстановими (до 20 000 лв.). По схемата за невъзстановимите грантове бе сключен 1 договор на обща стойност 21 910 лв. Предстои да бъдат разгледани апликационните форми на още 6 бенефициента на обща стойност 181 856,35 лв.

Друг проект, реализиран в партньорство с Институт "Отворено общество" – Будапеща, Програма „Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз“, е „Оценка на въздействието върху включването на ромите на програми за заетост, финансирани със средства от ЕС“. Проектът беше осъществен в активно сътрудничество с Агенцията по заетостта и представители на новосъздаващата се асоциация на трудовите медиатори. Беше направен анализ на релевантността на програмите за заетост към потребностите на уязвимите ромски групи и оценка на ефективността, ефикасността и дългосрочния ефект и устойчивостта от изпълнението на програмите. Направена е оценка на политическия, социалния и местния контекст за изпълнение на програмите на местно и национално равнище. Извършен е сравнителен анализ за ефектите върху уязвимите групи роми и контролни групи. Систематизирани са научените уроци, добрите практики и са идентифицирани рискове и слабости. В заключение са разработени насоки, подходи и мерки за усъвършенстване на действащите и разработване и прилагане на нови възможности за използване на средства от европейските фондове за интеграция на ромите и за подобрения при

² Making the most of EU funds for Roma inclusion

разработването, изпълнението и мониторинга на програмите за интеграция на ромите на пазара на труда в България. Аналитичният доклад с препоръки е със заглавие: „Evaluation of the Roma inclusion impact of mainstream EU funded employment programs“.

В рамките на Програмата МТМ, през 2012 г. УПП реализира проект „Подготовка за плановия период в България за 2014-2020.“ Беше направен анализ на резултатите от използването на европейските фондове в страната през първия планов период след включването на България в Европейския съюз. Във финалния доклад „Използването на средствата на ЕС за ромско включване в планов период 2007-2013“ са описани: структурата на институциите, ангажирани с европейските фондове; механизмите за вземане на решения; възможностите за граждански контрол. Направеният анализ на всички проекти, финансирани от европейските фондове, показва, че средствата са насочени основно към общини, които са по-богати, с голям административен опит и относително нисък дял на ромското население. Препоръките към следващия планов период 2014-2020 засягат основни области за интеграцията на ромското население като: заетост, образование, здравеопазване и жилищна политика, както и общо начина на функциониране на европейските програми.

Обобщени статистически данни за третата година от функционирането на ПСП

Година	Общо	Не финансирани проектни предложения	Прекратена консултация или не внесен проект	В процес на консултация или проучване	Внесени проектни предложения	Финансирани проектни предложения
2012	93	10	22	5	27	29 (общо = 6 281 611,04 лв.; 1 EUR = 1.9553 лв.)

Сключени договори по схемата възстановим грант		
Организация	Тема	Сума
Сдружение "Свят без граници" - Стара Загора	„С грижа за всеки“	21 910лв.

9. ИЗВЪНРЕДЕН ФОНД

Извънреден фонд към фондации „Отворено общество“ е създаден с цел да подпомага обществата в Централна и Източна Европа да посрещнат негативните ефекти, свързани с глобалната икономическа криза

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Адвокатско д-во Екимджиев, Бончева	Покриване на разходи по пътуване на 2-ма адвокати за явяване по дело в Люксембург	1 574 €
Главно управление на архивите при Министерски съвет	Инициатива “Музей на Държавна сигурност”	1 023 €
Собствени проекти		
Мост към бизнеса – стажантска програма		11 868 €

10. ПРАВНА ПРОГРАМА

Мисията на Правна програма се изразява в отстояване върховенството на закона и защита на основните човешки права в процеса на реформа на българската съдебна система и на правоохранителните органи. Работата на програмата е организирана в три тематични направления: Основни права на гражданите, Прозрачност и отчетност на институциите и Миграция.

Основни права на гражданите

В рамките на третия етап от проекта “Гражданско наблюдение в полицията”, в сътрудничество с дирекция “Миграция” на МВР гражданските наблюдатели имаха възможност да извършват наблюдения в Специалните домове за временно настаняване на чужденци на МВР (СДВНЧ). Това са центрове за задържане на чужденци, които са пребивавали незаконно в България и на които е издадена заповед за депортиране или експулсиране. В периода януари–юни 2011г. доброволците осъществиха общо 21 непредизвестени посещения в СДВНЧ, като 17 от тях бяха извършени в СДВНЧ в кв. „Бусманци“, гр. София и 4 в СДВНЧ в гр. Любимец, открит през март 2011г. Бяха интервюирани общо 75 чужденци, настанени в СДВНЧ.

На 07 февруари 2012 година Програмата представи резултатите от извършения мониторинг на конференция с участието на всички заинтересовани страни - Главна дирекция “Гранична полиция” на МВР, дирекция “Миграция” на МВР, дирекция “КИАД” на МВР, ръководството на СДВНЧ, Националното бюро за правна помощ,

Агенция за закрила на детето, Държавна агенция за бежанците, Върховния комисариат за бежанците на ООН и специализирани НПО.

Сред основните заключения на проекта са, че в резултат от хармонизирането на Закона за чужденците в Република България с Директива 2008/115/ЕО за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни е намалела средната продължителност на задържане в СДВНЧ, но като цяло настаняването в СДВНЧ все още не отговаря в достатъчна степен на международните стандарти за защита на правата и свободите на задържаните лица. Не се използват в достатъчна степен алтернативите на задържането, като например т.нар. полицейска подписка, което води до настаняване на прекалено много чужденци в СДВНЧ. Ако продължи да се следва тази политика, капацитетът на центрите бързо ще бъде запълнен, а пребиваващите в него – изцяло оставени без възможност за лично пространство. Освен това, продължава задържането на чужденци, търсещи закрила, въпреки законово установената забрана за това. В двата СДВНЧ липсва достъп до професионален устен превод, което води до ниска информираност на настанените за правата им и последващите процедури. Ограничен е и достъпът до адвокатска помощ на задържаните чужденци, като се разчита главно на правната помощ, предоставяна от неправителствени организации и договорни адвокати.

Мониторинговият доклад по проекта бе разгледан от Националния съвет по миграционна политика. В резултат на това, в Плана за дейността на Съвета за 2012 година бе предвидена мярка за извършване на анализ и оценка на добри практики за въвеждането на центрове от отворен тип, което бе една от препоръките на проекта. Представители на екипа на проекта бяха поканени да се включат в междуведомствена работна група за промени в Закона за чужденците в Република България, където бяха разгледани предложенията за законови промени, препоръчани в резултат на мониторинга. Докладът бе използван като основа при организирането на обучението “Управление на риска, свързан с психични разстройства у лица в ситуация на ограничена свобода за служители от СДВНЧ и ДАБ”, организирано от Върховния комисариат за бежанците на ООН и Българския съвет за бежанци и мигранти, както и в текущата работа на ВКБООН, Червения кръст и други международни НПО.

Друг акцент в работата на Програмата по приоритет „Основни права на гражданите“ през 2012 година беше участието в обществения дебат около приемането на Закона за отнемане на незаконно имущество. Програмата изготви становище по законопроекта, което беше изпратено до Правната комисия на Народното събрание. След приемането на закона и оспорването му пред Конституционния съд, Програмата внесе в Конституционния съд становище по твърдените противоречия на закона с Конституцията.

Прозрачност и отчетност на институциите

През 2012 година Програмата беше ангажирана с проект за оценка на ефективността на Механизма за сътрудничество и проверка, който беше установен преди присъединяването на България към ЕС, за да наблюдава и отчита напредъка на страната в съдебната реформа и борбата с корупцията и организираната престъпност.

Заклучителният доклад по проекта беше разпространен до медиите на 15 юли 2012 година.

През септември 2012 година Програмата беше част от неформална група от НПО, които участваха като наблюдатели при изборите за нови членове на Висшия съдебен съвет от квотата на органите на съдебна власт. За първи път в процеса се включват и наблюдатели от неправителствения сектор, като гаранция срещу възможни злоупотреби.

В резултат от систематичните усилия на Програмата за повишаване на прозрачността на МВР в рамките на проект "Какво (НЕ) знаем за МВР?", през 2012 г. за първи път бе публикуван Публичен отчет за дейността на МВР през 2011 г.

Програмата представи предварителните резултати от рейтинг на отчетността на полицейските институции в 19 държави на международен форум на глобалната инициатива "Партньорство за открито управление" (Open Government Partnership), който се проведе на 05-06 октомври 2012 г. в Дубровник, Хърватска. Методологията на изследването бе оценена високо от чуждестранните неправителствени организации и ще бъде използвана при аналогичен проект в Русия.

Миграция

Програмата изготви неофициална актуализация на българската оценка в международния индекс за интеграция на имигрантите (MIPEX) под формата на полиси брийф. Актуализацията бе подготвена за конференцията "Трудова миграция и интеграция - европейски практики", организирана от Центъра за европейски бежански, миграционни и етнически изследвания на 1-ви октомври 2012 г. в София и беше публикувана в официалния блог на MIPEX.

Собствени проекти	Сума
Гражданско наблюдение в полицията 2010-2011	5 846 €
Европейски политики в областта Правосъдие и граждански права	5 044 €
Обществена кампания за повишаване на достъпа до информация Какво (НЕ) знаем за МВР	7 379 €
Наблюдение върху кадровата политика на Висшия съдебен съвет	2 621 €
Независима оценка на ефекта от механизма за сътрудничество и оценка на България и Румъния в борбата с корупцията, организираната престъпност и напредъка на съдебната реформа.	7 157 €
Независима оценка на ефективността на прокуратурата - предварителна фаза	5 284 €
Оценка на въздействие на закона за правна помощ	2 790 €
Оценка на изпълнението на стратегията за реформа на съдебната система	3 000 €
Полицейски омбудсман	648 €
Цената на правосъдието в България	21 093 €

11. ПРОГРАМА “ ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ”

Пет години след пълноправното членство на България в Европейския съюз и повече от двадесет години след началото на демократичните промени, България остава най-бедната и една от най-корумпираните държави в ЕС. Дневният ред на обществото ни продължава да се доминира от теми като нарастваща бедност, безработица, рязко влошаване на бизнес климата, акцентира се на политики, осигуряващи финансова стабилност за сметка на провеждане на спешни реформи в публичния сектор, в правоохранителната и съдебната система, които да осигурят напредък в усилията за справяне с корупцията и организираната престъпност. Нарастваща е кризата на доверието към българските демократични институции. Липсват устойчиви политики за интеграция на малцинствата в България.

В условията на такъв национален контекст акцентите в дейността на програма „Обществен дебат“ през 2012 година продължават да бъдат в посока подкрепа граждански инициативи и дейности за утвърждаване на стабилни демократични институции и функционираща демокрация.

И през 2012 година Програма “Обществен дебат” активно подкрепяше създаването на нов подход на формиране и реформиране на публичните политики чрез възлагане на серия от изследователски дейности по чувствителни за обществото теми. Посредством социологическо проучване на ИОО-София, през 2012 година продължи да следи динамиката на доверие на гражданите в институциите на представителната демокрация, високите нива на политическа корупция, непрозрачното финансиране на партиите и влиянието на организираната престъпност върху политическия процес, както и влиянието на кризата. Данните от изследванията са инструмент за ранно предупреждение за динамиката на рискови нагласи, застрашаващи качеството на демократичния процес в България.

Чрез електронното издание “Политики” програмата продължи публикуването на резултатите от основните за Института изследователски проекти и неговите партньори.

Собствени проекти	
Продължаване издаването на електронен вестник "Политики" през 2012 г. и представяне на информации в Интернет страницата	11 415 €
Състояние на демокрацията в България	33 511 €

12. ПРОГРАМА “РОМА “

Програма Рома продължи с изпълнението на своите ключови стратегически цели и приоритети и през 2012г., като запази целите, заложи в Стратегията на програмата. В този смисъл усилията на програма Рома бяха насочени към изпълнение на следните приоритети:

- Подкрепа на инициативи, целящи утвърждаване на междуетническата толерантност и преодоляването на негативните обществени нагласи спрямо ромите;

Проект Факти срещу митове

Програма Рома на Институт „Отворено общество“ – София изпълни проект, финансиран от Програма Ромски инициативи, Фондация Отворено Общество – Будапеща. Целта на проекта бе да подпомогне преодоляването на съществуващи негативни предразсъдъци и стереотипи, чрез популяризиране на данни и факти, оборващи негативните нагласи към ромите. В рамките на проекта се проведе социологическо проучване за социалните дистанции към ромите - публично събитие, на което бяха популяризирани резултатите от проучването, както и широка медийна кампания с изработени по проекта видео материали. Партньор на проекта беше ПроМедиа.

Интернет портал за етническите малцинства Ethnos.bg

Интернет порталът се поддържа от Програма Рома, мобилизирайки вътрешни ресурси и външни експерти. Порталът предоставя информация, свързана със законодателството, отнасящо се до правата на човека, образованието, заетостта и др. въпроси от съществена важност за ромската общност. Порталът е източник на новини, публикува се информация за актуални конкурси и събития, а една от най-ценните части на портала е базата с контакти на организации на етническите малцинства.

- В контекста на членство на страната в Европейския съюз и с оглед постигане целите на Приоритет “Застъпнически дейности за прилагане на ефективни обществени политики на национално и местно равнище, както и възприемане на систематичен подход на Европейско равнище за решаване на проблемите на ромите като европейски граждани”, Програма Рома предприе следните инициативи:

Европейско включване: Обмен на данни и добри практики между Румъния, България, Италия и Испания отнасящи се до включването на ромското население

Институт „Отворено общество“ – София, в партньорство с Фондация Сорос – Румъния, Фондация Секретариат на ромите – Испания, Фондация “Дом на благотворителността Ангел Абрияни – Италия завършиха изпълнението на проект за Европейско включване

“Обмен на данни и добри практики между страните Румъния, България, Испания и Италия, отнасящи се до включването на ромското население”.

Проектът бе с продължителност от 24 месеца и с финансиране от Европейски социален Фонд – “Инвестирай в хората”, секторна Оперативна Програма за Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013, Румъния, Договор POSDRU/98/6.4/S/63841. Основните цели на проекта са:

- Разработване на транснационални дългосрочни партньорства в и между различните държави и организациите, работещи в социалната сфера и ромското включване
- Създаване на точни, сравнителни данни за ромското включване и заетостта във всяка една от страните - партньори по проекта, които ще включват и аспекти, отнасящи се до ситуацията на ромите мигранти.
- Анализирание на съществуващите факти и опит относно настоящите инициативи, насочени към ромското включване и заетост, с фокус към ромите мигранти.
- Насърчаване на успешни практики във всяка една от страните-партньори, както и сред основните заинтересовани страни за създаване на един по-отворен пазар на труда.

Гражданството в България – Състояние на неопределеност

Програма Рома подкрепи изготвянето на анализ на проблема с издаването на лични документи за граждани от ромски произход, предвид на невъзможността за издаването на такива, породена от изискванията на новите законодателни разпоредби за гражданска и адресна регистрация.

Програми за активна/ефективна интеграция на ромите в Югоизточна Европа - PAIRS

Проектът PAIRS започна своето изпълнение в края на октомври 2012 г, финансиран от програма South-East Europe Transnational Cooperation Programme на ЕС. Водещ партньор на проекта е Благотворителната служба на Малтийския орден в Унгария. В него участват 16 организации и публични институции от 9 страни от ЮИЕ. Целта на проекта е да открие, опише и разпространи работещи модели за интеграция на ромите, идентифицирани в страните, участващи в проекта. Основен партньор е Институт „Отворено Общество“ – София: освен експертната работа на различни нива, Институтът е отговорен за изпълнението на медийния компонент на проекта.

Оценка на местни здравни политики и разработване на набор от препоръки, свързани със здравните проблеми на ромското население на национално, областно и местно ниво

Програма Рома подкрепи провеждането на оценка на местни здравни политики и разработване на препоръки, свързани със здравните проблеми на ромите на национално, областно и местно ниво. Оценката беше осъществена от Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“ след проведен открит конкурс за целта.

Изслушване по повод наблюдението и оценката на националните ромски стратегии

Програма Рома подкрепи провеждането на изслушване в Брюксел, организирано от ЦМДТ-Амалипе, което имаше за цел да представи заключенията от независима оценка на изпълнението на националните ромски стратегии и да предложи по-добър модел за наблюдение. Срещата бе на високо равнище, с участието на депутати от Европейския парламент, международни НПО, независими експерти, български публични институции и др.

- Инициативи за изграждане капацитета на ромите за пълноценно участие в обществения живот

Клуб на младите роми, завършили стажантската програма към Народното събрание на РБългария

Институт “Отворено общество” – София съвместно с Националния демократически институт и Народното събрание на Р. България предоставиха възможността на 50 младежи от ромски произход да се запознаят от близо със законотворческия процес и процеса на вземане на политически решения в България. В рамките на четири стажантски програми в Народното събрание, проведени през 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011-2012 по 10 участници от всеки випуск имаха възможността да участват в открита дискусия с ментора на програмата г-н Филип Димитров, Зам. председател на 40то Народно събрание, както и да присъстват на заседания на комисии и на парламентарни заседания.

Стипендиантска програма за лекари и специализанти по медицина от ромски произход

Проект „Ромско здравеопазване“ на Институт „Отворено общество“ – Будапеща в сътрудничество със Стипендиантската програма на Фонда за ромско образование и Програма Рома на Институт „Отворено общество“ – София, реализираха проект с цел подпомагане на образованието по медицина, наставничеството и обучението в застъпничество на ромските студенти в България. 80 млади роми от страната получиха финансова подкрепа за своето обучение във висши учебни заведения в страната и участваха в обучение по застъпничество, организирано от Център за междуетническа толерантност “Амалипе”. По време на своето обучение, студентите се подпомагат и от наставници - компонент, реализиран от Сдружение “Разнообразни и равни”.

Стипендиантска програма „Стипендии за студенти роми в медицински специалности „Медици за по-добро бъдеще“

Поради големия интерес към Стипендиантска програма за лекари и специализанти по медицина от ромски произход и невъзможността да се подкрепят голяма част от кандидатствалите, Програма Рома на Институт „Отворено общество“ - София получи мостов грант от фондация „Америка за България“ за изпълнение на допълваща стипендиантска програма, която да подкрепи студентите в медицински специалности, неодобрен от програмата на Отворено Общество – Будапеща и Ромски образователен фонд. По този начин, бяха подкрепени допълнително 31 студенти от ромски произход в различни медицински специалности.

Програма за стипендии на студенти от ромски произход в български университети 2012 - 2013

Институт “Отворено общество”- София администрира Стипендиантските програми на Ромския образователен фонд, Будапеща. За академичната 2010-2011 година по Програмата за стипендии на студенти от ромски произход в български университети (Roma Memorial University Scholarship Programme) бяха отпуснати 255 стипендии за студенти в бакалавърска, магистърска и докторантска форма на обучение.

Програма „Мост към Бизнеса“

Програмата продължи своето осъществяване и през 2012г. Тя се осъществява в партньорство между Институт „Отворено общество“ – София и Фондация Америка за България. Основната цел на програмата е да създаде възможност за равнопоставена интеграция на пазара на труда на висококвалифицирани и силно мотивирани млади хора от ромски произход чрез тримесечни стажове във водещи мултинационални и национални компании в България.

В последният етап от програмата трима младежи участваха в тримесечен стаж във водещи компании в страната. До края на 2012 в програмата участваха над 20 младежи от цялата страна. Компаниите, които се включиха в програмата са: ОББ, МБАЛ Сердика, Токуда, ЧЕЗ, Карлсберг, 3D Soft Solutions Ltd. (Prototype), Булярд, ЕкоОфис БГ, ING Insurance Brokers, Econt Express Franchise, Данон Сердика. В предишни години е установено партньорство с КПМГ, Микрофонд АД, адвокатска кантора „Кашъмов, Терзиев&Михайлова“, ГлаксоСмитКлайн, ТНТ България, ЕВН България, ЧЕЗ България, Българо – Американската Кредитна Банка, Софийска вода АД, Интелдей Солушънс, Промедия Продакшанс.и др..

Към настоящия момент шестима младежи от ромски произход с високи академични постижения в областта на правото, международните отношения, финансите и икономиката успяха да се интегрират успешно в работната среда на компаниите, участвали в Програмата, а именно ГлаксоСмитКлайн, ТНТ България, Софийска вода АД, ЕВН България, Българо Американската Кредитна Банка, Обединена Българска Банка, 3D Soft Solutions Ltd. (Prototype) и др. Водени от идеята за устойчиво икономическо развитие и социална ангажираност, компаниите участнички в Програмата заявиха своето желание и мотивация за насърчаване на интеграцията на млади хора в частния сектор в България чрез предоставянето на постоянна трудова заетост на младежите, стажували в техните компании. Програмата цели също така да допринесе за

подобряване на знанието относно другостта и преодоляване на етническите предразсъдъци и социални дистанции изградени през последните години на преход.

Стажантска програма за млади роми в Посолството на САЩ

В продължение на добрите взаимоотношения с посолството на САЩ в България, ИОО разработи и получи грант за изпълнение на стажантска програма за млади роми в Посолството на САЩ. По този начин, след проведена селекция по документи и интервю, бяха избрани двама млади роми, които в продължение на 10 седмици работиха в различни отдели на посолството. Програмата ще продължи да се изпълнява и през 2013 г.

Собствени проекти		
Гражданството в България - състояние на неопределеност		854 €
Европейско включване, обмен на данни и добри практики между Румъния, България, Италия и Испания отнасящи се до включване на ромското население		1 491 €
Интернет портал за етническите малцинства - ethnos.bg		5 998 €
Клуб на стажантската програма към Народното събрание на Р.България		3 117 €
Изграждане на Консултативен съвет от ромски граждански организации		284 €
Общностен център за превенция в р-н Красна поляна		1 627 €
Пета стажантска програма към НС на Република България		1 073 €
Подкрепа за интеграция на ромите 2013-2020		5 121 €
Състоянието на ромите в България -оценка на ефекта от политиките за интеграция на ромската общност по време на криза		1 518 €

13 РОМСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Проекти		
Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация "Здравни проблеми на малцинствата"	'Изследване и методология за оценка на съществуващи местни политики в областта на здравеопазването, насочени към интеграция на	€12 905

ромското население - достъп и
предоставяне на здравни услуги

14. РОМСКИ СТИПЕНДИИ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ с финансовата подкрепа на Фондация Америка за България "Програма за стипендии за студенти-роми в медицински специалности: медици за по-добро бъдеще"

Стипендиант	
Ана-Мария Линкова Славчева	2 403 €
Анелия Асенова Кирилова	2 403 €
Анелия Дичева Бориславова	2 403 €
Божидарка Йорданова Йорданова	2 403 €
Ванина Кирилова Дечева	2 403 €
Велизар Кирилов Василев	2 403 €
Венелин Веселинов Вълчев	2 403 €
Гина Атанасова Александрова	2 403 €
Гюляр Сашева Росенова	2 403 €
Даниела Любенова Георгиева	2 403 €
Денка Стефанова Ставрева	2 403 €
Десислава Любчова Георгиева	2 403 €
Димитрия Георгиева Димитрова	2 403 €
Драган Борисов Драганов	2 403 €
Евгений Петров Коцев	2 403 €
Елена Методиева Цветанова	2 403 €
Жасмина Данаилова Младенова	2 403 €
Звезделина Валентинова Атанасова	2 403 €
Ивалина Мирославова Каменова	2 403 €
Искра Любчова Георгиева	2 403 €
Камелия Янкова Костадинова	2 403 €
Кристиян Сашов Крумов	2 403 €
Лора Васкова Ленинова	2 403 €
Любен Любчов Георгиев	2 403 €
Мария Ванчова Симеонова	2 403 €
Николина Тихомирова Димитрова	2 403 €
Патрисия Бориславова Петрова	2 403 €
Петя Ангелова Тунчева	2 403 €
Силвия Стефанова Василева	2 403 €
Станимир Викторов Андреев	2 403 €
Филип Сашов Крумов	2 403 €

15. СТАЖАНТИ ПО ПРОЕКТ „МОКТ КЪМ БИЗНЕСА”

Стажант	Сума
Давид Тодоров Еленков	1074 €
Жана Ангелова Малинова	1074 €
Жана Рашкова Демирова	1074 €
Калина Георгиева Славева	1074 €
Николай Иванов Начев	1074 €
Стела Робертинова Ицкова	358 €

16. РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИНСТИТУТ ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО БУДАПЕЩА

Ромско здравеопазване / Отчетност Рома		
Изслушване по повод наблюдението и оценката на националните ромски стратегии	Център за междуетнически диалог и толерантност Амалипе	23 000 €

Отвъд програмирането-измерение на прогреса по пътя към ромското включване в България в рамките на Десетилетие на ромското включване 2005-2015 и Националната стратегия за интеграция на ромите 2012-2020

Организация	Сума
Ромска академия за култура и образование	500 €
Сдружение "Асоциация Интегро"	625 €
Сдружение "Нов път" -Хайредин	500 €
Сдружение "Свят без граници"	500 €
Социална фондация "Инди-Рома 97"	500 €
Фондация "Здравето на ромите"	500 €

Фондация "Ромска солидарност"	500 €
Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе"	625 €

17.ЗВЕНО ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТИ

През 2012 г. Звеното за разработване на проекти работи по подготовката и формулирането на проектни идеи и подготовката на документи за осигуряване на финансиране от различни източници, във връзка с изпълнението на стратегията и постигането на целите на ИОО-София, както и подпомогна изпълнението на проекти в следните основни направления:

- Подготви оферта за участие в конкурса за оператор на **Програма за подкрепа на НПО в България** в рамките на Финансовия механизъм на европейското икономическо пространство и след спечелване на конкурса.
- **Към Програма “Рома”** съдейства при подготовка на проектно предложение за Програма за стипендии на студенти роми в медицински специалности: „Медици за по-добро бъдеще“, проектно предложение за финансиране от грант на СЗО със заглавие „Research on vaccination/immunization-seeking behaviour among vulnerable communities in Bulgaria“ и подготовка на проект „Ефективни програма за активна интеграция/ Включване на ромите от ЮИ Европа (PAIRS) ОП ТС Югоизточна Европа“
- Съвместно със **Звено за социологически проучвания** и експерти от програма **“Управление и публични политики”** подготви оферта и участва в изпълнението на проект за Оценка на проект „Разширяване на модела на приемна грижа в България“ на УНИЦЕФ-България (ИОО като водещ партньор в консорциум ГД „Експертни анализи“).

През годината звеното участва активно и в доразвиването на Системата за управление на качеството на ИОО, във връзка със сертификацията на Института по ISO 9001:2008, както и в структурирането и комплектуването на прилежащата на СУК документация